

TEORIE VOJENSTVÍ

(pokračování)

VOJENSKÁ MOC

V tradiční teorii se "vojenský nástroj" nebo "vojenská moc" vztahovaly k "ozbrojeným silám". S neustálým růstem velikosti a síly armád a zvláště se zvyšujícím se významem jaderné a raketové technologie důraz kladený na "vojenské možnosti" či na "vojenský nástroj" překročil důraz tradičně kladený pouze na ozbrojené síly a zahrnul vojenský potenciál.

Kromě toho, potřeba posuzovat možnost každé moderní vojenské síly k odstrašování a k vedení jaderné války vyžadovala také hodnocení moci vojenského nástroje v relativních pojmech. Nový pojem vojenské moci byl vysvětlován jako pojem relativní velikosti. Účinnou vojenskou sílu státu je nutno posuzovat ve vztahu k vojenské síle skutečného protivníka, k konkrétním účelům války a ke konkrétní situaci, času a geografické poloze a nazývat "vojenskou mocí". Vojenská síla jako absolutní veličina je zde nicméně jednou ze základních proměnných.

Studium složek vojenské moci a metod měření vojenské moci se stalo stejně důležitým jako studium strategie použití vojenské moci. Předmětem analýzy se staly níže uvedené (další) proměnné, jejichž počet a složitost se nestále zvyšovaly:

- velikost vojenského nástroje daná existujícími silami,
- zálohy a schopnost tyto zálohy mobilizovat,
- průmyslová kapacita k nahrazování ztrát,
- počty a jakost zbraňových systémů,
- rozvinutí vojsk a zbraní,
- týlový (logistický) systém,
- kvalita a adekvátnost doktrín a strategií,
- kvalita politického a vojenského vedení a velitelů,
- morálka obyvatelstva a ozbrojených sil,
- kvalita a síla aliancí a hodnota účasti v alianci.

Do kalkulací je nutno zahrnout tytéž proměnné týkající se vojenské síly hypotetického protivníka vždy, když jedna ze stran chce hodnotit poměr možností vlastních a možnost protivníka.

Všeobecně, všechny činitele určující hodnotu státní moci, které jsou předmětem politické vědy, se vztahují rovněž k vojenské moci. Vojenskou moc ovlivňují tyto (a další) činitele:

- hrubý národní produkt,
- lidské a materiálové zdroje,
- úroveň kulturního vývoje.

Základy vojenské moci v obecnějším smyslu tvoří další předmět studia, jež se týká politických, ekonomických, ideologických a jiných složek.

Konečně byly analyzovány různé perspektivy vojenské moci. Vojenskou moc je možno vysvětlovat jako:

- skutečnou vojenskou sílu země ve vztahu k hypotetickým protivníkům,
- latentní nebo potenciální vojenskou moc, kterou je možno mobilizovat v případě ohrožení,
- domnělou vojenskou moc, jak ji posuzují jiné státy.

POUŽÍVÁNÍ VOJENSKÉ SÍLY V MEZINÁRODNÍCH VZTAZÍCH

Používání vojenské síly v mezinárodních vztazích zahrnuje dvě spolu související otázky:

- používání ve válkách,
- používání pro podporu politiky v míru.

Níže je uveden přehled podle druhů válek, tj. podle jejich sociálně-politického obsahu, očekávaná úloha vojenské síly v možných budoucích válkách.

Úloha vojenské síly v míru, tj. jako prostředku pro podporu politiky, je dvojí:

- řada funkcí vykonávaných pro dosažení národních nebo koaličních cílů (pozitivní použití),
- používání vojenské síly při prevenci válek (negativní použití).

Úloha ve válkách

● Války mezi státy dvou proti sobě stojících táborů (pozn. red.: kniha byla vydána v roce 1983). Převažoval názor, že v soupeření mezi dvěma antagonistickými tábory bylo dokonce omezené použití síly a zvláště jaderných zbraní sotva představitelné, hlavně proto, že by ahrnulo vysoké riziko eskalace do všeobecné války.

● Konvenční války mezi menšími státy a vojenské intervence velkých mocností v "periferijních" válkách. Paralyzující vliv rovnováhy teroru v používání vojenské síly velkými mocnostmi může vyvolat opačný účinek, pokud jde o vojenskou sílu slabších států: může zvýšit jejich připravenost k podnikání nezávislých vojenských akcí bez obav z intervence jedné ze supervelmocí.

Konvenční války menších států po druhé světové válce byly vedeny hlavně ve třetím světě.

Války, které souvisely s "dekolonizací", byly nákladné, nepopulární a neúčinné. Účinnost používání vojenské síly ve třetím světě klesá. Byla to však západní vojenská síla, která projevila neúčinnost: vojenská síla používaná na "protizápadní straně" prokázala vysokou účinnost. Zatímco se vliv západní vojenské síly na průběh událostí ve třetím světě zmenšoval, síla domorodých vojenských sil se značně zvětšovala.

Pravděpodobnost budoucích ozbrojených intervencí západních zemí ve třetím světě se snižila.

Při analýze možných metod použití vojenské síly západních zemí ve třetím světě byly uvedeny omezující činitele a okolnosti:

- opozice veřejnosti v demokratických státech trvale brzdí vojenské akce a tím v mnoha situacích znemožňuje použití vojenské síly; dodávky zbraní a jiné formy vojenské pomoci se setkávají se silným domácím odporem; rozsáhlé a proto nutné dlouhodobé vojenské operace vyvolávají obavy a odpor veřejnosti a také ve třetích stranách,

- vojenská moc hlavního oponenta, který podporuje protizápadní aktivitu ve třetím světě, se značně zvýšila,

- existují asymetrie mezi západními mocnostmi a národy třetího světa, pokud jde o to, co je v sázce,

- při takových vojenských akcích je obtížné dosáhnout souhlasu mezi spojenci.

Důsledkem postupného zvyšování počtu omezujících činitelů byly studie ke zjištění, které druhy ozbrojených sil mohou být nejvhodnější pro vojenské intervence. Takové intervence musejí být rychlé a silné, vedené s cílem dosáhnout rychlého úspěchu překvapením, aby byla zmařena domácí a světová kritika. Proto musejí být vedeny malými, dokonale vycvičenými, rychle specializovanými silami, pečlivě sestavenými pro zvláštní situace.

Byly vysloveny dva protichůdné názory:

- vojenské intervence ve třetím světě jsou zastaralé a kromě toho velmi neúčinné,

- zůstávají nezbytné, protože druhý tábor se snaží získávat nové pozice ve třetím světě.

Se zřetelem k pravděpodobnosti používání vojenské síly v konfliktech mezi zeměmi třetího světa budou války existovat i nadále, protože tradiční motivy válek (územní nároky, ekono-

mické zisky, prestižní otázky a snaha obrátit domácí nespokojenost proti vnějšímu nepříteli budou i nadále charakterizovat tamější situaci. Lze připustit, že existují také činitele, kteří snižují četnost válek ve třetím světě:

- konsolidace pozůstatků koloniálního systému může být ukončena,
 - supermocnosti mohou pokračovat v působení k předcházení nebo omezení ozbrojených konfliktů,
 - regionální organizace se mohou pokoušet předcházet válkám mezi rozvojovými státy.
- Existují však činitele zvyšující pravděpodobnost válek: mnohé státy, které nedávno nabyly nezávislosti, získaly soubory výzbroje, které jim umožňují snáze rozpoutat ozbrojený konflikt. Zcela odlišným druhem vojenské intervence byly intervence, které (po druhé světové válce) uskutečnily mocnosti v Evropě.

Samostatným druhem byly války mezi socialistickými státy ve třetím světě.

V souhrnu, pokud jde o užitečnost vojenské síly je obtížná generalizace, protože pojei užitečnosti zahrnuje velmi mnoho objektivních a subjektivních složek. Nastala také změna chápání přijatelnosti použití ozbrojené síly na straně obyvatelstva. Otevřené používání vojenské síly je nyní považováno za méně účelné než kdykoli dříve, protože:

- velkých národních cílů lze dosahovat jinými prostředky (např. ekonomickým rozvojem),
- vojenské prostředky, jak se očekává, způsobí škodu nesouměřitelnou se sledovanými cíli
- vojenská síla se prostě stala neúčinnou vzhledem k růstu moci možných protivníků.

Avšak vlády posuzují a uplatňují různé formy nového používání vojenské síly.

Analýza změn v úloze (domnělé nebo skutečné) vojenské síly potvrzuje, že:

- žádnou analýzu užitečnosti použití vojenské síly nelze svěřit vojensko-odborným orgánům
- klíčovými proměnnými musejí zůstat domácí politické prostředí, politické charakteristiky protivníka a mezinárodní politická situace.

● Vnitrostátní války byly analyzovány z hlediska politické a vojenské strategie, avšak zřídka bylo možno provést generalizaci týkající se užitečnosti vojenské síly v těchto válkách

Vojenská síla pro podporu politiky v míru

Jde o nové funkce vojenské síly jako prostředku pro podporu zahraniční politiky v míru. Odstrašování patří do zvláštní kategorie a je popsáno odděleně.

Důležitá témata jsou tato:

- soubor funkcí (nebo úkolů) vojenské síly jako prostředku politiky v míru,
- interakce vojenské síly s jinými prostředky politiky,
- činitele, které zmenšují nebo zvyšují její použitelnost.

Funkce vojenské síly byly rozděleny:

- podle úkolů, které má vojenská síla plnit nepřímým způsobem, nebo
- podle hlavních druhů konfliktů, které mohou ovlivňovat svým působením "za scénou".

Úkoly uložené vojenské síle v míru byly sestaveny do značně se lišících souborů. Jeder ze souborů, který zahrnuje použití vojenské síly ve válkách, uvádí tyto druhy použití:

- odstrašování,
- obrana v případě, že odstrašování nemělo úspěch (tento výraz zahrnuje dobytvačné války, i když jen implicitně),
- nátlak (tento úkol zahrnuje skutečné použití síly, jež může sahát od nenásilných opatření, přes demonstraci síly a blokádu až k válce),
- podpora při vyjednávání,
- symbol národní prestiže,
- štít (ochranná struktura, za níž mohou působit jiné nástroje státní moci a silní politické a ekonomické instituce),
- příspěvek k řízení a rozvoji (v nových a změněných společnostech).

Tento soubor obsahuje použití vojenské síly ve vnitřní i v zahraniční politice státu. V jiném souboru jsou úkoly uspořádány podle konkrétního použití ozbrojených sil pro speciální politické operace:

- politické demonstrace (návštěvy námořních a leteckých jednotek),
- demonstrace síly jako hrozba,
- blokáda a jiná opatření,
- operace pro záchranu občanů (evakuace, protiteroristické akce),
- vojenské operace mimo otevřené vedení války,
- operace Organizace spojených národů,
- pomoc jiným zemím při přírodních pohromách.

V přístupu, který uspořádává funkce vojenské síly v míru podle různých druhů konfliktů, je pozornost zaměřena:

- na vliv vojenské síly na vývoj konfliktu v Evropě,
- na rozmanité konflikty ve třetím světě.

Pokud jde o mírový vliv vojenské síly na průběh událostí ve třetím světě, je nutno posoudit:

- vliv vojenských sil západních mocností,
- úlohu, kterou hrají domácí vojenské síly v zemích třetího světa.

I když měly západní země určité počáteční výhody (vojenské možnosti, zbývající zařízení ve třetím světě a zkušenosti s jejich využitím), přesto trpěly účinky řady ztěžujících činitelů podobných těm, které byly uvedeny jako činitele omezující otevřené vojenské operace:

- silný domorodý odpor vůči všem formám západního vojenského vlivu,
- domácí kritika dodávek zbraní a jiné vojenské pomoci,
- vzhledem k rozdílnostem národních zájmů bylo obtížné dosáhnout koordinace spolupráce se spojenci.

Protože vojenská síla i nadále hraje důležitou úlohu ve třetím světě, bylo by pro západní mocnosti nesprávné, kdyby svou angažovanost přerušily. Existují dvě alternativy:

- podpora poskytovaná regionálním mocnostem při vytváření regionální rovnováhy sil,
- pokračování v tradiční politice vojenské intervence, avšak s důrazem na nepřímé metody.

Růst úlohy vojenské síly v zemích třetího světa je hodnocen jako realita naší doby.

Mezinárodní úloha vojenské síly v míru trvá i nadále a dokonce se rozšiřuje.

Vojenská síla a rovnováha moci

Myšlenky týkající se rovnováhy moci patří do teorie mezinárodních vztahů, avšak jsou základem tradičního přístupu k úloze vojenské síly ve světě. Z tohoto hlediska existují dva problémy:

- význam rovnováhy moci v raketojáderném věku,
- úloha vojenské síly v rovnováze mocenského systému.

Rovnováha moci byla obvykle připisována nazírání na mezinárodní vztahy, jež se nazývá "politickým realismem". Charakteristickou zásadou tohoto pohledu je, že mezinárodní politika je zápasem o moc, protože moc je nezbytná pro podporu zájmů států. Pojem "moc" znamená schopnost ovlivňovat akce jiných států. Vojenská síla byla tradičně považována za nejdůležitější složku vojenské moci a za determinant schopnosti ovlivňovat chování jiných států.

"Hra" mezi státy je regulována procesem, který je považován za automatický nebo poloautomatický. Když stát nebo skupina států hrozí, že se stanou dostatečně mocné k tomu, aby změnil existující rozdělení moci (nebo-li rovnováhu moci), některý jiný stát nebo skupina států, které rozpoznaly ohrožení své bezpečnosti a nezávislosti, reagují, aby této výzvě čelily. Náhodný výsledek individuálních nebo kolektivních snah o zvýšení moci je v každém okamžiku jakýmsi druhem rovnováhy moci. Prvek automatismu je doplňován svobodnou akcí jednotlivých členů, kteří intervnují, někdy společně, vojenskými nebo diplomatickými prostředky, aby uchovali systém jako celek.

V modelu rovnováhy moci a také v úloze vojenských sil je možno (po druhé světové válce - pozn. red.) zjistit tyto změny:

● Jednoduchý obraz rovnováhy moci mezi určitými státy byl částečně doplněn a částečně nahrazen pojmem rovnováhy moci mezi dvěma protisobě stojícími tábory, řešení určitých politických problémů však závisí nejen na světové rovnováze moci, nýbrž také na místní nebo regionální rovnováze moci v dotčené oblasti.

Středem pozornosti byly tři druhy modelů rovnováhy moci:

- světová rovnováha moci, jejíž podstatou byl vztah mezi hlavními západními mocnostmi a komunistickým blokem,

- rovnováha moci v Evropě mezi dvěma aliancemi,

- regionální rovnováha moci (doplňované místními rovnováhami) ve třetím světě.

● Podstata rovnováhy moci se změnila. Rovnováha se stala kombinací tradiční rovnováhy založené na schopnosti úspěšně bojovat a rovnováhy teroru obsažené ve schopnosti stran odstrašovat od války hrozbou vážné odplaty. Zatímco rovnováha teroru je nejdůležitější ve světovém zápase o moc, ve třetím světě nabyla zvláštního významu schopnost rychle přepravit potřebné síly do oblastí konfliktu.

● Pojem úsilí o dosažení moci se rovněž stal složitějším, protože větší vojenská síla již neznamená větší schopnost dosahovat národních cílů a problémem nyní je, jak nabýt pružnější vojenskou sílu.

● Pojem národního zájmu se stal neurčitějším.

V tomto změněném obraze rovnováhy moci nastaly také změny v úloze vojenské síly. Hlavní změnou je, že zatímco vojenská síla má stále základní důležitost při obraně životních bezpečnostních zájmů a zvláště při prevenci velmi ničivé války mezi rozvinutými zeměmi, mohla by mít menší užitečnost v porovnání s jinými, tj. nevojenskými formami moci státu při řešení otázek netýkajících se bezpečnosti. Avšak jak v mírových operacích, tak i za války nabyla schopnost přemístit disponibilní sílu rychle do oblastí konfliktu zvláštního významu a z toho vyplývá zvýšená úloha nejaderných složek při takových druhích použití.

Změny v použitelnosti vojenské síly

Změny v použitelnosti vojenské síly mohou spočívat:

- ve změnách účinnosti (a proto také v četnosti použití) vnitřních a vnějších úkolů,
- ve změně formy plnění úkolů, např. v rámci vnitřní nebo vnější funkce od otevřeného ke skrytému použití, od přímé k nepřímé formě, nebo naopak.

Generalizace těchto změn je považována za velmi nesnadnou. Často se uvádějí tři druhy generalizace (které někdy existují vedle sebe, i když nejsou vzájemně zcela slučitelné):

- použitelnost vojenské síly v mezinárodních vztazích (která je někdy nahrazována globální použitelností),

- posun od otevřeného ke skrytému používání vojenské síly, tj. od války k podpoře politiky v míru,

- předpokládá se, že nastane posun od používání vojenské síly jako prostředku pro násilnou změnu statu quo k úloze vojenské síly jako nástroje pro zachování statu quo.

Teorie vojenských (politicko-vojenských) aliancí

Činiteli, které zvětšují národní vojenskou sílu a rozšiřují její použitelnost, jsou vojenské aliance vytvořené pro specifické omezené cíle, např. pro společné vedení války.

Politické aliance a mírové obranné vojenské aliance jsou určeny k zajištění určitého statu quo.

Aliance, které jsou kombinací obou výše uvedených druhů nabyly na významu v raketovém věku.

Politicko-vojenské aliance je nutno vytvářet nejen za války, nýbrž i v míru k tomu, aby využily mnoha politickým a vojenským účelům:

- jako nástroje koaliční politiky,
- k prevenci války,
- v případě selhání odstrašování k vedení války spojeným úsilím.

Hlavními otázkami studia vojenských (vojensko-politických) aliancí jsou:

- definice druhů,
- motivy vytváření,
- činitele ovlivňující vytváření aliancí,
- vnitřní struktura a fungování aliancí,
- možnosti úspěšného přetrvávání aliancí.

Aliance je definována jako dohoda určitého počtu států o spolupráci při řešení politických i vojenských otázek.

Typy aliancí je možno rozlišovat podle:

- jejich hlavních politických cílů (např. aliance vytvořené pro dobovačné účely, pro odstraňovací nebo obranné účely anebo pro obě tyto účely, pro účast ve společné politické, vojenské a ideologické soutěži s jinou aliancí),
- druhu vojenské účasti,
- vnitřní struktury (např. se společnou vojenskou organizací nebo bez ní).

Politické cíle poukazují na motivy pro vytváření aliancí. Tyto motivy se neliší od motivů pro všeobecnou politickou strategii a jsou politickou strategií plně vysvětlitelné. Proto analýza důvodů pro vytváření aliance musí být složkou analýzy politiky členských států. Protože národy mají různé národní cíle, generalizace týkající se konkrétních společných důvodů pro aliance je obtížná. Je možno sestavit přehled možných národních cílů podporujících vytváření aliancí:

- úspěšná soutěž s jinými státy téhož druhu,
- rozšíření vlastních obranných možností,
- politické, ekonomické a vojenské soutěžení se zeměmi protistojícího tábora,
- podpora slabého režimu téhož druhu sociálně-ekonomického systému vůči nebezpečí vnitřního převratu nebo proti vnější intervenci.

Důvody pro uzavírání aliancí jsou přímo spojeny s určitými výhodami očekávanými jednotlivými státy od aliancí:

- zvýšení účinnosti národní politické strategie,
- snížení výdajů na národní politickou strategii,
- získání legálních důvodů pro určité akce k tomu, aby byly usnadněny.

Zvláštní pozornost je nutno věnovat činitelům ovlivňujícím:

- vytváření aliancí,
- fungování aliancí,
- možnosti jejich úspěšné a trvalé činnosti.

Činitele podporující vytváření aliance zahrnují:

- požadavky rovnováhy moci,
- ochotu určitých národů vstupovat do aliancí,
- podobnosti a rozdílnosti mezi zeměmi jako prvek jejich sklonu hledat spojence,
- potřebu podporovat národní cíle prostřednictvím aliancí.

Je možné položit otázky:

- zda existují nějaké všeobecné rysy mezinárodního systému a jednotlivých států, nezávisle na čase a na konkrétní mezinárodní situaci, které podporují vytváření aliancí,
- zda hlavním motivem není společný zájem členů aliancí, podle obecného názoru jsou

aliance někdy vnucovány slabším partnerům buď smluvně nebo odstrašováním, a to ob-
ve jménu "společných zájmů".

Činitele ovlivňující vnitřní strukturu aliancí je možno rozdělit do kategorií:

- vnější činitele: vnější ohrožení, charakter, politika a strategie protistojící aliance, výv
mezinárodní situace,
- vnitropolitické činitele: míra ideologické homogenity, hegemoniální struktura vers
struktura založená na rovnosti všech členů,
- vnitřní organizační struktura: velikost aliance, struktura rozhodovacího proces
a vojenské organizace.

Činitele, které ovlivňují dynamiku aliancí jsou tytéž jako výše uvedené: Mohou působit bi
soudržným nebo dezintegračním způsobem. Dalšími těmito činiteli jsou:

- rozvoj odlišných politických, ekonomických a strategických priorit v členských státech,
- vývoj domácích činitelů stability nebo nestability,
- až dosud se projevující účinnost nebo neúčinnost aliance,
- eventuální zánik společných zájmů.

Raison d'être jakékoli aliance je její účinnost, včetně jejího vlivu na vývoj mezinárodn
situace.

VOJENSKÁ SÍLA A REVOLUCE

V tomto vztahu existují tři spolu související témata:

- teorie revoluce,
- vzájemné působení mezi válkou a revolucí,
- úloha vojenské síly v revoluci (a naopak, vliv revoluce na vojenskou sílu).

Tato témata jsou předmětem popisovaným ve vojenské literatuře ze tří důvodů:

- ozbrojené síly vždy hrály klíčovou úlohu v revolucích jako v každém zápase o moc
a v dnešní době se v mnoha revolucích tato úloha dále rozšířila. Ozbrojené síly bránící režimy
mají k dispozici moderní výzbroj a organizaci, k odstranění takových režimů je nezbytné
organizované ozbrojené násilí, tj. úspěšné vojenské revoluční povstání,
- revoluce často jsou spojeny s občanskými válkami a válkami za národní osvobození, které
jsou nyní považovány za samostatný druh válek,
- vliv války na vypuknutí revoluce.

Posouzení vzájemného působení mezi revolucí a vojenskou silou je velmi důležité, protože
revoluce a revoluční války byly milníky ve vývoji vojenských sil a vojenského umění.

Níže jsou popsány všeobecné otázky, které je možno zařadit do teorie vojenství, jakož
i analýza úlohy vojenské síly v revoluci.

1. Vznik, druh a úloha armády vytvořené pro účely revoluce. Taková armáda může být
připravena předem, avšak může také vzniknout v průběhu revoluce. Revoluce může být také
provedena bez účasti organizované ozbrojené síly. Existují tyto způsoby vytvoření revoluční
armády:

- revoluční armáda může být vytvořena jako úplně nová organizace vzniklá z heterogenních
mas ozbrojených nebo poloozbrojených stoupenců revoluční akce; tento způsob vytvoření
revoluční armády je obvykle součástí procesu zničení veškerého administrativního aparátu
starého režimu a vybudování nového revolučního aparátu,
- revoluční armáda může být vytvořena z nahodile organizovaných skupin občanských
bojovníků sestavených více méně spontánně během otevřených fází akce; nová armáda
vznikne během radikální rekonstrukce starého státního aparátu; stará armáda, zbavená
starých důstojníků, kteří jsou nahrazeni novými, přejde na revoluční stranu a podílí se na
rozdrcení vnitřních rebelií i na boji proti jiným státům,
- varianta ve formě revolučního zápasu zahájeného velmi malým počtem jednotlivců, kteří

nejdříve vytvoří malé partizánské jednotky a potom je v průběhu guerillové války postupně rybovována armáda,

- částečná transformace dezintegrováných ozbrojených sil starého režimu do revoluční armády.

Po vítězství revoluce musí armáda bránit vládu a vymoženosti revoluce a napomáhat konsolidovat nový režim. To je druhá funkce revoluční armády.

2. Způsob, jakým používají ozbrojeného násilí revoluční síly a vládní ozbrojené síly. Všeobecně, tato otázka se týká způsobu provedení revoluce a zahrnuje studium politiky a sociálního vývoje. Avšak z vojenského hlediska je možno strategii revoluční akce zařadit do teorie vojenství. Přitom se zkoumají různé druhy metod používané v různých druzích revoluce: guerillové metody, konvenční metody, teror jako zvláštní metoda revoluce, používání různých metod v různých fázích revoluce a revoluční války.

3. Činnost ozbrojených sil, které brání starý režim proti revoluci. V této souvislosti je nutno zkoumat:

- druhy armád, které stojí proti revoluci,
- činitele, které zvyšují účinnost těchto armád v obranném zápase vedeném starým režimem; například, charakter doplňování a složení armády: profesionální armáda pravděpodobně zajistí nejbezpečnější obranu starého režimu,
- činitele, které snižují účinnost těchto armád (jako např. neúspěšná válka).

Vyskytl se názor, že materiální síla vládní armády, její moderní výzbroj a dokonalý výcvik mohou být nedostatečné v zápase proti revolučnímu hnutí.

Dále je nutno zkoumat:

- metody, jimiž se revolucionáři snaží oslabovat starou armádu a neutralizovat ji, nebo ji získat na stranu revoluce,
- metody, jimiž stará armáda čelí takovým pokusům,
- strategii zápasu proti revoluci.

V závislosti na druhu a průběhu revoluce jsou revoluční armády různě organizovány (partyzánské jednotky, pravidelné armády, přechodné a kombinované organizace), a proto používají různých metod velení a řízení.

Výběr z díla a překlad provedl
Ing. Josef Nastoupil